

Gazeta 1956 yildan
chiqa boshlagan **2014 yil Dekabr 12 (738)**

Bilim - taraqqiyot negizi

Agroponm

TOSHKENT DAVLAT AGRAR UNIVERSITETI GAZETASI

8 - dekabr Ўzbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilingan kun

“Конституция-фуқаролик жамияти таянчи”

Университетимизда, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 22 йиллиги муносабати билан “Конституция-фуқаролик жамияти таянчи” мавзусида тадбир ўтказилди.

Тадбир, Тошкент давлат аграр университети, Тошкент вилояти Адлия бошқармаси, Республика Маънавият тарғибот маркази Тошкент вилояти бўлими, Фуқаролик жамиятини шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти Тошкент вилояти ҳудудий бўлини маси ҳамда “Камолот” ЁИХ Тошкент вилояти кенгаши ҳамкорлигида ташкил этилди.

Унда университет Маънавият ва маърифат ишлари бўйича проректори А.Абдувосиков, Халқаро антик дунё илмий академиясининг академиги, шухрат медали соҳиби, сиёсий шарҳловчи Қобилбек Каримбеков, Тошкент вилояти Адлия бошқармаси бошлиғи ўринбосари Тожиддин Утепберганов, Республика Маънавият тарғибот маркази Тошкент вилояти бўлими раҳбари Махмуджон Назаров, Фуқаролик жамиятини шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти Тошкент вилояти ҳудудий бўлини маси раҳбари Б. Ҳикматов, “Камолот” ЁИХ Тошкент вилояти кенгаши раиси ўринбосари Лазизжон Хасанов, университет профессор-ўқитувчилари ва иктидорли талабалари иштирок этди.

Конституция қабул қилиниши мамлакатда демократик ҳуқуқий давлат барпо этиш, Ўзбекистон фуқароларининг интеллектуал салоҳияти, бунёдкорлик, яратувчилик қобилияти ва соғлом тафаккур тарзи асосида адолатли фуқаролик жамиятини ривожлантириш имконини беради. Конституциямизда кўп миллатли ва кўп этниклиги мамлакатда миллатлараро ва динлараро бағрикенглик, ижтимоий бирдамлик, умумий манфаат атрофида бирлашиш тамойиллари қонун билан кафолатлаган.

Конституциямизда жамият тараққиёти бевосита халқ турмуш тарзи, унинг бугуни, келажаги, фаровон ҳаёти ва истиқболи, ҳар бир фуқаронинг тақдири ва унинг келажаги, вояга етаётган, ўз фикри ва қарашларига эга бўлган навқирон ёшларимиз ҳаётга ишонч билан кириб келаятгани, жамиятимиздан мустақкам ўрин олаётгани ва малакимизнинг тараққиёти йўлида хал қилувчи кучга айланаётганлиги ўз ифодасини топган.

Ф.Ашурова,
Маънавият ва маърифат бўлими услубийчиси

Барча университетимиз жамоасини, улғу байрам–Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинган куннинг 22 йиллиги билан табриқлаймиз! Зеро, қомусига амал қилган халқ келажаги буюк бўлади. Бежизга, “Қомусли эл– номусли эл” дейишмаган. Ватанимиз тараққиёти йўлида самарали меҳнат қилаётган юртдошларимизга катта муваффақиятлар, мустақкам соғлиқ, оилавий тинчлик-хотиржамлик тилай-миз!

1 – декабрь ОИТСга қарши кураш кун

“ОИВ” инфекцияси тўғрисида биласизми?

Бугунги кунда ОИВ инфекцияси ва ОИТС касаллигини олдини олиш жаҳоннинг глобал масалаларидан бирига айланмоқда. Бу борада аҳолининг, жумладан, ёшларнинг тиббий билимларини ошириш муҳим аҳамият касб этади. Шу сабабли, олий ўқув юртурларида, академик лицей ва касб-хунар коллежлари ва ўрта мактабларда ўқувчи-талабаларнинг тиббий маданиятини ошириш мақсадида, тадбирлар мунтазам равишда ташкил этиб бориляпти. Шундай тадбирлардан бири, университетимизда ҳам “ОИВ инфекцияси ҳақида биласизми?” мавзусида бўлиб ўтди.

Тадбирда, Маънавият ва маърифат ишлари бўйича проректор А.Абдувосиков, Тошкент вилояти ОИТСга қарши кураш маркази ташкилий бўлим мудири Р.Юсупова, Таш ИЭС поликлиникаси шифокорлари, Университет тиббийхона шифокори Ш.Раҳматуллаев ва ҳамширалар ҳамда, Қибрай марказий поликлиника норколог А. Тожиккуловлар катнашдилар. Тадбирда сўзга чиққанлар ОИТС касаллиги ер юзиде энг муҳим ижтимоий ва тиббий муаммага айланиб бораётганлиги, касаллик дунёнинг барча мамлакатларида тарқалган бўлиб, ер куралида миллионлаб одамлар ОИВ инфекциясини ташувчи ҳисобланиши, ва барчамиз бу хавфдан огоҳ бўлишимиз зарурлиги ҳақида батафсил маълумот бердилар.

Талабаларга “ОИВ инфекцияси ҳақида биласизми?” “Нима учун эрқаклар иштироки муҳим?”, “Сил ҳақида суҳбатлашамиз” мавзуларида брошюралар тарқатилди.

Маънавият ва маърифат ишлари бўйича проректор А.Абдувосиков юртимизда ёш авлодни она Ватанга муҳаббат, истиқлол ғояларига садоқат, миллий ва умуминсоний қадриятларга хурмат руҳида тарбиялаш борасида бир қанча ишлар амалга оширилаяётганлигига тўхталиб, тириклик бебаҳо неъмат эканлигини, соғлом фикрли инсон соғлом турмуш тарзини кечирини, соғлом турмуш – бахтли келажак эканлигини айтиб тадбирга яқун ясади.

Ш.Раҳматуллаев
Университет тиббийхона шифокори

IQTIDORLILAR MINBARI

МУНОСИБЛИК МАСЪУЛИЯТИ

Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида мамлакатимизда ёш авлоднинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш, уларни кучли ижтимоий ҳимоялаш, саломатлигини мустаҳкамлаш, ҳар томонлама чуқур ва мукамал билим олиши, ўз қизиқиши ва лаёқати бўйича касб-хунар эгаллаши, ижодий-интеллектуал салоҳиятини юзага чиқариши, меҳнат қилиши масаласига давлат сиёсатининг устувор йўналиши сифатида эътибор қаратилмоқда.

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан қабул қилинган “Таълим тўғрисида”ги қонун, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ёшларнинг жаҳон андозалари даражасида билим ва касб-хунар эгаллаши, маънавиятини юксалтиришда, жамиятда ўз ўрнини топиши йўлида муҳим ҳуқуқий дастуриламал бўлиб хизмат қилмоқда. Юртимизда янгидан-янги таълим масканлари, ахборот-ресурс марказлари, маънавий ва маърифат даргоҳларининг бунёд этилаётгани ҳатто хорижий давлатлардан келган меҳмонларнинг ҳайрати ва ҳавасини келтирмоқда.

Мамлакатимизда юририлаётган кучли ёшлар сиёсати мустаҳкам ҳуқуқий асосга эга. У халқимиз қомуси бўлиши Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 22-моддасида ўз ифодасини топган. Мамлакатимиз мустақилликка эришганидан сўнг қабул қилинган дастлабки қонун ҳужжатларидан бири 1991 йил 20 ноябрдаги «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида»ги қонун эканлигида катта рамзий маъно бор.

Давлатимиз раҳбарининг 2014 йил 6 февралда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ёш авлод таълим-тарбияси, уларнинг камолоти йўлидаги эзгу саъй-ҳаракатларни давр руҳи билан ҳамоҳанг йўлга қўйишда янги босқични бошлаб берди.

Президентимизнинг қатор фармон ва

қарорлари ўсиб келаётган ёш авлоднинг миллий ва умуминсоний қадриятлар, миллий истиклол ғояси, ўз Ватани ва халқига меҳр-муҳаббат ва садоқат руҳида тарбиялашга, уни ҳар томонлама жисмонан, маънан ва руҳан баркамол этиб вояга етказиш учун зарур шарт-шароитларни яратишга йўналтирилган.

Айни пайтда қўллаб мақсадли давлат дастурлари ҳам ҳаётга муваффақиятли татбиқ этилмоқда. Бу борадаги ишларнинг юқори самарадорлиги давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари ҳамда жамоат тузилмалари, шу жумладан, ўз сафларида 5,5 миллион йигит-қизни бирлаштирган «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди ва бошқа ташкилотлар ўртасида тобора кенгайиб бораётган ижтимоий ҳамкорлиги натижасида таъминланмоқда.

Ўсиб келаётган ёш авлоднинг ҳар томонлама ривожланиши учун барча қулай шарт-шароитларни яратиб бериш борасида олиб борилаётган кенг қамровли амалий чора-тадбирлар халқимизга хос хусусият бўлиб, миллий табиатимизнинг узвий қисмига айланган. Ҳар бир оилادا, ҳар бир маҳаллада, энг аввало, ёшларнинг саломатлигини таъминлаш, уларга яхши билим бериш, айни пайтда ўзбек маънавий ва ахлоқий фазилатларга эга муносиб шахслар этиб вояга етказиш азалдан муҳим масала бўлиб келган. Мустақиллик йилларида ўшбу вазифалар Ўзбекистонда давлат сиёсати даражасига кўтарилди ва бу эса барча соҳаларда юқоқ ютуқларга эришиш имконини бермоқда.

Ўзбекистондаги ёшлар сиёсатининг муҳим йўналишларидан бири иқтидорли ёшларни илм-фанга кенг жалб этишдир. Ўзбекистон Республикаси Президентининг

Давлат стипендияларига ўқишда ва жамоат ишларида юқори натижаларга эришаётган ёшлар сазовор бўлмоқда. Шунингдек, бир қатор номдор стипендиялар таъсис этилганлиги, ёшлар салоҳиятини ривожлантиришда, ўз иқтидорини намоён этишда ўз самараларини берапти.

Мен ҳам шундай бахтиёр ёшларнинг бири сифатида республикамиз кишлққ хўжалигига етуқ мутахассисларни етиштириб бераётган олий даргоҳда таҳсил олапман.

Университетимизда талабаларнинг тўлақонли таълим олиши, илмий изланишлар олиб бориши, етуқ профессор-ўқитувчиларнинг маҳорат сабоқларидан баҳраманд бўлиши учун зарур барча шароит ва имкониятлар яратилган. Кенг ва шинам аудиториялар, машғулот хоналари, замонавий ахборот-ресурс маркази билимларимизни янада бойитиш, бой илмий-маърифий адабиётлар захирасидан фойдаланиш имконини берса, барча зарур жиҳозлар билан таъминланган лабораториялар, тажриба-синув участкалари, иссиқхоналар янгидан-янги навларнинг имконияти ва хусусиятларини аниқлаш, тупроқнинг мелiorатив ҳолатини яхшилашда, янги уфқларни очишда муҳим аҳамият касб этмоқда. Университетимиздаги замонавий спорт-соғломлаштириш мажмуаси доимо талабалар билан гавжум.

Юртимизда биз – ёшларнинг камолоти ва истикболи йўлида яратилган улкан имкониятлар ота-онамиз, халқимиз, жамият, ватан олдидаги масъулиятни теран хис этишга, яратилган имконият ва шароитларга муносиб бўлишга, истиклолнинг жондан азиз неъматларини, тинч ва осойишта кунларимизни кўз қорачигидек асраб-авайлашга ундайди.

Асомиддин ЭРГАШЕВ,
“Селекция, уруғчилик ва ўсимликларни химоя қилиш” факультети
2-67-гурух талабаси

YANGI YIL

Baxtlarga to'lsin har lahza, onimiz,
Quvonchdan entiksin tan-u, jonimiz,
Qut-baraka bilan kelgin, yangi yil.
Doim to'kin bo'lsin dasturxonimiz.

Ey, do'stlar ulg'aydik yana bir yoshga,
Bu yildan shukrona kuyin aytamiz.
Oppoq qor zaminni burkagan paytda,
Bolalikni eslab, unga qaytamiz.

Archani bezaylik kelgin ukajon,
Yaltiroq nurlari uyni toldirsin.
Uning atrofida qilgan niyatlar,
Yil bo'yi uyimga shodlik keltirsin.

Qorbobo qadami quvonchdan darak,
Har yoshga ishonchni tutib kel o'zing.
Mehmondo'st elimga sog'lik va omad,
Go'zal baxtni hadya etib kel o'zing

Dehqonzoda Ziyovuddin

“Seleksiya-urug'chilik va o'simliklarni himoya qilish” fakulteti 1-76- guruh talabasi

YIG'LAMA ONA

Chidayman do'stimning qilmishlariga,
Chidayman ig'voyu, mish-mishlariga,
Chidayman dunyoning tashvishlariga,
Faqat, chidolmayman yig'lasang, ona!

Ko'ksimni tog'larga tutib turaman.
Tog'larni ko'ksimda tutib turaman.
Gohida ko'zimda qalqiydi dunyo,
Shunda ham o'zimni tutib turaman.
Faqat, chidolmayman yig'lasang, ona!

Kuz o'tib bahorda ochilgan gullar,
Bevafo poyida yanchilgan gullar,
Do'stlarim ortimdan qilganda ig'vo,
Mashrabim deb qilgan duoying qo'llar,
Faqat, chidolmayman yig'lasang, ona!

O'z qo'yimdan ilon chiqsa chidayman,
Ko'ksimdan chayonlar chaqsa chidayman,
Meni jigar degan, seni volida
Do'stlarim beparvo boqsa chidayma,
Faqat, chidolmayman yig'lasang, ona!

Ravshan Haqmurod
Tosh DAU “Zootexniya” fakulteti talabasi

QOP

Соғинганим менинг, топганим менинг,
Юракдан энтиқиб суйганим менинг.
Кўқлардан тушишинг ўзи бир дунё,
Дунёлардан устун қўйганим менинг.

Қорпарча поклигим, момикқинам-э,
Менинг сирдош дўстим содикқинам-э
Қўнганингда агар узун содимга,
Севиниб кетаман, попуққинам-э.

Майли кўқсимга ёғ, тўйиб қучайин,
Ва баён айлайин муҳаббатимни.
Сўнг эса учиб бор, ёрим ёнига,
Етказ, менинг ёзган ишқий хатимни

Дилфуза Маҳкамова Зулфия номидаги
Давлат муқофоти совриндори

Упаковка товаров

Упаковка – это лицо товара. Чем презентабельнее и привлекательнее для клиента она будет выглядеть, тем больше вероятность, что он купит этот товар. Причем очень часто потребитель покупает именно упаковку, а не товар внутри нее. В то же время известны хрестоматийные случаи, когда из-за плохой упаковки продажи резко падали. Особенно это заметно после ребрендинга какого-нибудь товара.

В чем же секрет? Все дело в том, что при покупке покупатель никогда не отделяет продукт от упаковки. Для него это единый товар, даже если потом он выбросит упаковку сразу после вскрытия. Но, так как при покупке он не видит товар, то получается, что деньги он отдает именно за упаковку.

Какой же должна быть продающая упаковка товара, чтобы она не вызвала отторжение человека и в то же время привлекала внимание? К сожалению, из-за большого разнообразия товаров, нам придется ограничиться лишь самыми общими правилами.

Функциональность. Самое главное, чтобы упаковка, несмотря на свой внешний вид, всегда выполняла свои главные функции. Основные свойства, которые обычно несет любая упаковка – сохранение свойств товара, удобство при его транспортировке, информирование о продаваемом товаре, при необходимости – защита от детей. И уже после всего этого идет рекламная функция упаковки. Проверьте, если упаковка будет неудобной, или на ней не будет информации о товаре, то ее дизайн уже не играет ключевой роли.

Внутренняя упаковка. Упаковка бывает внешней и внутренней. Внутренняя упаковка необходима не только для сохранения товара. Ведь человек, который приобрел ваш продукт, хочет видеть его хорошо упакованным. И чем качественнее вы сможете это сделать – тем лучше. Можно сказать, что это своего рода поддержание престижа компании у своих собственных клиентов, чтобы они не ушли к конкурентам.

Цвет. Цвет – основной фактор привлечения внимания человека к упаковке.

И это очень важный элемент, который следует учитывать. Например элитные товары обязательно должны находиться в упаковке со строгими, холодными цветами – темно-синий, черный, серый, белый.

Детские товары, наоборот, должны находиться в ярких упаковках – розовых, красных, голубых и т.д.

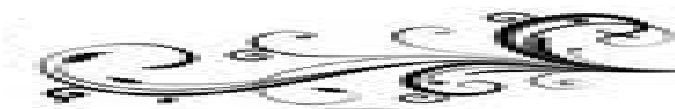
Что касается еды, то тут все еще сложнее. Теплые цвета обычно обозначают сладкие продукты – конфеты, зефир, кондитерские изделия и т.д.

Молочные продукты оформляются с применением холодных цветов – белый и синий, но изредка применяются и другие цвета. Продолжать можно долго. Единственное – обычно в продуктовом бизнесе не используется коричневый цвет, если только сам продаваемый продукт не коричневый. Но если в целом говорить о цветовой гамме, то в последние годы многие дизайнеры стараются быть с ними осторожными. Время ярких красок прошло, а сейчас наступило время строгости и креативности.

Простота. Знаете, что отличает хорошую упаковку от плохой? Дизайн плохой всегда предельно сложен и перегружен, а хорошей, наоборот – очень простой. Взгляните на упаковку, например, бытовой техники (не считая крупногабаритной). Чаще всего на ней просто нарисован тот товар, который вы покупаете – чайник, утюг, фильтр для воды. То же самое практически со всеми электронными приборами – телефонами, фотоаппаратами и т.д. Таким образом решаются сразу две задачи – во-первых – простой, неперегруженный дизайн. Во-вторых, человек сразу видит то, что покупает.

С другой стороны, если вы представляете известную марку, то обязательно должны указать это на упаковке. Желательно – большими буквами. Если же у вас небольшая начинающая компания, но вы гордитесь своим товаром, то следует действовать наоборот – крупно показываете изображение своего товара и небольшими буквами – название компании.

Дилдора Расулова
Агроинтисодиёт факултети 3-20 гуруҳ талабаси

GENETIK INJENERIYA VA BIOTEKNOLOGIYA VA UNING QISHLOQ XO'JALIGIDAGI AHAMIYATI

Ma'lumki, bir molekula oqsil sinteziga javobgar bo'lgan DNKning ma'lum bir bo'lagi yoki nukleotidlar qatoriga "gen" deb ataladi. Organizmlar genlari yoki genlar majmuasi faoliyatini inson manfaatlarini ko'zlagan holda o'zgartirilishiga "genetik injeneriya" deb ataladi. Genetik injeneriyaning tadqiqot obyektlari virus, zamburug', bakteriyalar, o'simlik va hayvon hujayralari hisoblanadi. Genetik injeneriya fanining maqsadi, genlarning ichki tuzilishi va xromosomada tutgan o'rni ehtiyojga mos ravishda o'zgartirib, ularning faoliyatini idora etishdir. Natijada tirik mavjudotni, albatta imkoniyati darajasida mahsuldorligini oshirish, sanoat miqyosida oqsil sintez qilish yoki oqsil moddalar ishlab chiqarish o'simlik hayvon turlarini inson ehtiyojiga mos ravishda o'zgartirish, irsiy va yuqumli kasalliklarni oldini olish ularga tashxis qo'yish bu-genetik injeneriyaning asosiy vazifasi hisoblanadi.

Inson organizmi to'qima organlari normal ishlashi uchun kuniga 100-120 gramm oqsil iste'mol qilishi kerak. Afsuski, hozirda oqsil miqdori 50-60 grammdan oshmayapti. Bu esa, odamlar orasida sifatsiz ovqatlanishga buning oqibatida esa turli xil kasalliklar kelib chiqishiga sabab bo'ladi.

Biotexnologiya fani favqulotda tez rivojlanayotgan fanlar qatoriga kiradi. Keyingi 30 yil ichida bir qator turli xil bakteriyalar, zamburug'lardan foydalanishga asoslangan butunlay yangi ishlab chiqarish korxonalari paydo bo'ldi. Biotexnologiya hozirga kelib o'simlikning to urug'idan unib chiqib, gullab meva bergungacha bo'lgan davrini 25 ming gen boshqarishini aniqladi. Keyingi izlanishlar oqibatida olimlar banan o'simligi genomiga ba'zi yuqumli kasalliklarga qarshi vaksina sintez qiladigan genlarni kiritish bilan mevasida tayyor vaksina ishlab chiqaradigan transgen banan olishga erishdilar. Banan mevasini iste'mol qilish bilan odamlarda yuqumli kasalliklarga qarshi immunitet hosil bo'ladi. Bu esa, katta iqtisodiy ahamiyatga ega.

Odamlar genlari to'liq o'rganilgan bo'lib, ular asosida odamdagi irsiy kasalliklarning kelib chiqishi o'rganilib, davolash yo'llari izlanmoqda. Keyingi yillardagi izlanishlar tufayli odam to'qima organlari yaratish texnologiyasi ishlab chiqildi. Bu texnologiya teri, pay, tog'ay uchun qulay kelsa-da, yurak, jigar, buyrak uchun biroz muammoli edi. 1998-yili Amerikalik olim J.Tomson bu muammoni o'zining "asos" hujayralarni kashf qilinish yo'li bilan hal etdi. "Asos" hujayralar shunday hujayralarki, ular embrional hujayralarga o'xshagan, hali u qadar takomillashmagan hujayralar to'plamidan iborat bo'lib, sun'iy muhitda o'sish va har qanday to'qimagacha rivojlanish qobiliyatiga ega. Endigi vazifa, olingan to'qimalardan foydalanib, faoliyati va shakli bo'yicha tabiiy organlarga o'xshash bo'lgan "yangi" tana a'zolarini yaratishdir.

Genetik injeneriya va biotexnologiyani qishloq xo'jaligida qo'llash usbu sohaning yanada tez va samarali rivojlanishiga olib keladi. Masalan, qoramolchilikda sifatli go'sht beradigan qoramol zotlarini yaratish aholi o'rtasida oqsilga bo'lgan ehtiyojni qondiradi. Nafaqat hayvon go'shtidagi oqsil, balki o'simliklardagi oqsil, yog', uglevodlar organizm uchun zarur moddalar hisoblanadi. Qishloq xo'jaligida shunday nav va zotlar yaratish kerakki, bu nav yoki zot tarkibida biologik moddalarning barcha turi bo'lsin. Ana shundaygina odamlar tanasida hech qaysi moddaga ehtiyoj bo'lmaydi. Hozirda qilinayotgan islohotlarning ko'pchiligi qishloq xo'jaligi uchun uning rivojlanishi uchun qilinmoqda. Ana shunday zamonda yashayotganimizdan faxrlanishimiz, davlatimiz bizga yaratib berayotgan imkoniyatlardan foydalanishimiz zarur. Zero, kelajak biz yoshlar qo'lida!

Azizjon Israilov "Meva – sabzavotchilik va uzumchilik"
fakulteti 1-52 guruҳ talabasi

BUGUNNING GAPI

Истеъмолчи мурожаати жавобсиз қолмайди

Ўзбекистон Республикасининг “Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида” ги Қонунида, истеъмолчиға қуйидагича таъриф берилган.

Истеъмолчи—фойда чиқариб олиш билан боғлиқ бўлмаган ҳолда шахсий истеъмол ёки бошқа мақсадларда товар сотиб олувчи, иш, хизматга буюртма берувчи ёхуд шу ниятда бўлган фуқаро (жисмоний шахс)дир.

Юқоридаги таърифдан шуни англаш мумкинки, истеъмолчи атамаси фуқаро яъни жисмоний шахсга нисбатан тадбиқ қиланади. Жисмоний шахс (фуқаро) у ёки бу маҳсулотни қайта сотиш (фойда чиқариб олиш) мақсадида эмас, ўз шахсий истеъмоли (оилавий фойдаланиш ва шу қабилар) учун сотиб олишда у истеъмолчи ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикасининг “Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида” ги Қонунининг 25-моддасида Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси (Давлат рақобат қўмитаси) ҳамда, унинг ҳудудий органларига истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилиши устидан давлат назоратини амалга ошириш вазифаси юклатилган.

Шу мақсадда, Давлат рақобат қўмитаси ва унинг ҳудудий бошқармалари томонидан истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари бузилиши ҳолатлари доимий равишда ўрганиб борилади.

Фуқароларнинг мурожаатлари асосан, ёзма ва “ишонч телефони” орқали қабул қилинади.

Тошкент вилояти Рақобат бошқармасига 2013 йил ва 2014 йилнинг ўтган 9 ойи давомида фуқаролар-истеъмолчилардан тушган мурожаатларнинг асосий қисми коммунал соҳага тўғри келади.

Жумладан, 2013 йилда тушган мурожаатларнинг 84,1% коммунал соҳага тўғри келган бўлса, 2014 йилнинг 9 ойидаги мурожаатларнинг 84,6% ушбу соҳага тўғри келган.

Коммунал соҳада истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари бузилишларини олдини олиш, мурожаатларни жойида ҳал қилиш мақсадида Давлат Рақобат қўмитаси томонидан 2013 йил 10 июнда 41 к-к сонли буйруқ чиқарилди.

Ушбу буйруқ ижросини таъминлаш мақсадида, Тошкент вилоятининг шаҳар ва туманларига ҳудудий бошқарманинг 15 та ходими шахсан бириктирилиб, жойларда истеъмолчиларнинг муаммоларини ҳал этиш юзасидан ишлар амалга оширилмоқда.

Истеъмолчиларга янада қулай шарт-шароитлар яратиш мақсадида, Қўмита томонидан тавсия этилган эскизлар асосида тайёрланган ижтимоий реклама банерлари вилоятнинг 8 та ҳудудида, яъни Тошкент–Самарқанд, Тошкент–Янгийўл, Тошкент–Бекобод, Тошкент–Ангрен, Тошкент–Чорбоғ, Тошкент–Чирчиқ ҳамда Ангрен ва Олмалик шаҳарларидаги истеъмолчиларга қулай жойларга жойлаштирилди. Шунингдек, вилоятнинг газ таъминоти корхоналарида 72 та, сувоқова корхоналарида 36 та махсус плакатлар жойлаштирилиб, истеъмолчилар бурчаги ташкил этилди.

Истеъмолчилар коммунал соҳада, бундан ташқари савдо, умумий овқатланиш, транспорт, тиббий хизматлар соҳаларида ҳуқуқлари бузилганда бевосита Тошкент вилояти Рақобат бошқармасига ёки ташкил қилинган ишонч телефониға мурожаат қилишлари мумкин.

Тошкент вилояти Рақобат бошқармасининг юридик манзили: 100077, Тошкент шаҳар, Мустақиллик шоҳ кўчаси, 107-уй. Ишонч телефони:(8371) 267-74-64

Лазиз Атаходжаев

Тошкент вилояти Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш ҳудудий бошқармаси бош мутахассиси.

ҲАР НАРСАДА МЕЪЁР БЎЛСИН

Ўзбек оилалари азал-азалдан шарқона ҳаёт тарзи асосида яшаб, миллий хусусиятларини намоён этиб, маънавий дунёсини камол топтириб келган. Бу анъана яқин-яқингача ҳар бир оиланинг ҳаёт тарзи, яшаш мезони бўлган. Шарқона оилда камол топган фарзанд ўз ҳаёт тарзини шундай мезонлар асосида курган. Шу жиҳатдан, ўзбек миллатининг илдизи бақувват ва маънан етук бир миллат сифатида фарзандларини буюкликка даҳдор қилди. Биз ҳам буюк аждодларга муносиб ворис бўлишимиз учун интилимимиз, ўзимизда маънавий етуклик ва баркамоллик қасб этишимиз лозим. Бироқ, афсуски, бугунги техника ривожланган асрда негадир, баъзи ёшлар онгини, яшаш тарзини миллий хусусиятлар, ахлоқий фазилатлар эмас, аксинча унинг ўрнини шовқинли ғарб маданияти эгаллаб олмоқда. Бундайлар маънавийтимизни бойитадиган китобга эмас, аксинча онгу шуурни ўзига тобе қиладиган алдамчи бир техник воситага меҳр қўймоқда.

Ҳеч кимга сир эмас, бугунги техника ривожланган асрда уяли алоқа воситаларисиз ҳаётимизни тасаввур этолмаймиз. Чунки, телефон узокни яқин, қўришмаганларни ғойибона дийдорлаштиради. Шундай экан, бу техник воситадан тўғри, оқилона ва меъёрда фойдаланишимиз лозим. Хўш, биз уяли алоқа воситаларидан тўғри ва тартибли фойдаланаяпмизми?

Ўзбекистон Республикаси Вази́рлар Маҳкамасининг 2012 йил 21 майда “Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларида уяли алоқа воситаларидан фойдаланишни тартибга солиш тўғрисида”ги қарори эълон қилинди. Шундай экан, таълим муассасаларида уяли алоқа воситаларидан фойдаланиш тўғри йўлга қўйилмоқдами?

Ўқувчи таълим жараёнида бу матохдан қанчалик воз кечмоқда?

Маълумки, ҳар бир таълим муассасасида тартиб-қоидалардан бири сифатида уяли алоқа воситаларидан таълим жараёнида фойдаланмаслик белгилаб қўйилган. Бироқ, афсус, бу матохдан меъёрда фойдаланмаяпмиз, қисман бўлса-да, воз кечиш осон бўлмаяпти. Телефон-ўқувчи ҳаётининг мазмунига айланмоқда. Мобил алоқа воситасисиз бир дақиқасини ҳам тасаввур қилолмаяпти.

Энг ачинарлиси, ўқувчи китобга эмас, темир матохга меҳр қўймоқда. Қундалик ҳаётимизда бу билан боғлиқ бир қанча салбий ҳолатларни кузатиш мумкин. Жумладан, ўқувчи дарса мавзунини эмас, балки қалбни ўлдирадиган қўшиқни эшитяпти, клип ва клинингдир ҳаёти билан боғлиқ аянчли, фожеавий воқеликни кўряпти. Натижада, шовқинли, юқори частотадаги қўшиқ ёки ҳаёсиз фильм ўқувчини жижзаки, асабий, бақироқ, субутсиз ва қаҳри каттиқ бир инсонга айлантarmoқда.

Жозибали бўлиб кўринган бу матох, охир-оқибат улар маънавий дунёсини қашшоқлаштириб, манқурлик даражасига олиб келмоқда. Ўқитувчи бу матохнинг зарари ва салбий таъсири ҳақида қанчалик гапирмасин, мисоллар келтирмасин, аммо ижобий таъсири сезилмаяпти. Ўйлаб қарасак, уларнинг шундай ҳолга тушишига аксарият ҳолларда биз катталар шароит ва имконият яратиш бермапмизмикин?

Биргина мисол: фарзандига энг сўнгги

русумдаги мобил алоқа воситаси олиб берган ота боласининг ёш хусусиятини инобатга оляптими ёки соғлиғи-ю дунёқарашига таъсирини ўйлаптимизкин? Ёки бўлмаса, фарзанди телефондан қандай мақсадда фойдаланаётгани-ю, унинг менюсида нималар борлигини назорат қиляптимикин? Бу каби назоратлардан холи боланинг ўзини тутиши, атрофдаги тенгдошларга муносабатини ва энг асосийси, маънавий дунёсини айтмаса ҳам бўлади. Ёки, дарс жараёнида фойдалангани учун ўқитувчи томонидан берилган танбех боланинг ахлоқий тарбиясига эмас, аксинча ота ёки она арздоди билан улар фойдасига ҳал бўляпти. Бу ҳол етмагандек, телефондаги суҳбат ўзаро жанжалларга, можароларга ва ҳатто ёшлар ўртасида ҳуқуқбузарликнинг содир этилишига олиб келмоқда. Телефон орқали сўзлашув маданиятини гапирмаса ҳам бўлади.

Қундалик турмушимизда “Телефон чикди, бало чикди” - деган сўзларни бот-бот эшитиб тураимиз. Дарҳақиқат, бу бало шундай балоки, у эгасини ҳам жисман, ҳам руҳан ўз домига тортмоқда. Нега онгли бир мавжудот сифатида ўйлаб кўрмаймиз, бу масалани кимнингдир иши сифатида ўзи бўларликка ташлаймиз. Бу билан биргина муассаса эмас, балки бутун бир жамяят тинчлиғига таъсир кўрсатилмайдими?

Шундай экан, бу масалага фақат ўқитувчи ёки таълимни амалга оширувчи мутасадди шахслар эмас, балки барча инсонлар масъул бўлишлари лозим. Ушандагина ижобий натижага эришиш мумкин. Биз мобил алоқадан умуман фойдаланмаслик эмас, балки ўринли, меъёрда фойдаланиш тарафдоримиз. Чунки, ҳар нарсада меъёр бўлса, ўйлайманки, ҳар қандай кўнгилсиз ҳолат ва турли зарарли одатлар юзага келмайди.

Интернет материаллари асосида тайёрланди.

TABIATNING O'ZI TABIB

XURMO

Xurmo mevasi "Qur'oni karim"da ham jannat mevalaridan biri ekanligi keltirilgan. Xurmo shirin ta'mi va o'ziga xos oziq xususiyatlari bois doim sevib yeyilgan. Mutaxassislar fikricha, bir dona xurmo va bir piyola sut insonning oziq moddalarga bo'lgan zarur bir kunlik extiyojini qondirar ekan. Xurmoda inson salomatligi uchun zarur o'ndan ortiq modda borligi aniqlangan. Ulardan biri hazmi yengil va tez singiydigan shakar-fruktoza tanamizga quvvat manbaidir. U shakar, glukoza kabi qonda qand miqdorini ko'paytirib yubormaydi. Xurmoda shuningdek A, B1, B2, B3, B6, darmondorilari, natriy, magniy, temir, sera, kaliy, fosfor kabi minerallar, yog' va oqsillar ko'p.

Xurmoning ikki foizdan ko'p qismini oqsil tashkil etadi. Oqsil tananing kasalliklarga qarshi immunitetini mustahkamlaydi. "A" darmondorisi ko'z mushaklari immune tizimi, suyak, to'qima va tishlar uchun kerakli "B1" darmondorisi asab tizimi ishini yaxshilaydi, "B2" darmondorisi esa, oqsil, uglevod va yog'larni parchalash, hujayralar yangilanishida xizmat qiladi.

Соч парвариши хақида...

Соч организмнинг саломатлигидан дарак бериб туради. Агар, соч толаси хира тортиб, табиий жозибасини йўқотаётган бўлса, соғлигингиз хақида жиддий қайғуришингиз лозим.

Танангиз турли касалликлардан азият чекмаётган бўлса-да, сочларингиз жилосини йўқотмоқдами? Унутмаслик керакки, соч доимий парваришга мухтож. Парваришининг биринчи шарт эса уларнинг қайси турга мансублигини аниқлаб олишдан бошланади. Хўш, сочингизнинг қайси турга мансублигини биласизми? Одатда улар уч турга бўлинади: курук, ёғли ва мўътадил.

Курук сочлар учун ниқоб

Сочларни ювишдан 10-20 дақиқа олдин бирор тур ўсимлик мойи (энг маъқули зайтун ёки канакунжут мойи) га лимон суви аралаштириб, бармоқларингиз учи билан аралашмани бош териси ва соч илдизларига суртиб чиқинг.

Узун сочлар учун ниқоб:

Агар сочлар синувчан ва нозиклашиб қолган бўлса, куйидаги тавсияларга амал қилинг: 2 дона пиёз ва яримта лимон шарбатини аралаштиринг, сўнг сочларингизнинг илдизидан бошлаб узунлиги томон ҳаракатлантириб суртинг. 15 дақиқадан сўнг илиқ сувда ювиб ташланг. Ушбу ниқобдан ҳафтада бир марта фойдалансангиз кифоя. Бир дона лимон ва битта серсув сабзиди киргичдан ўтказиб, шарбатини аралаштирасиз. Тайёр аралашмани ювилган тоза соч толаларига суртиб чиқасиз ва сочик билан ўраб оласиз. 30 дақиқадан кейин сочларингизни илиқ сувда ювасиз. Сўнг бир ош қошиқ олма сиркасиди 1 литр қайнатиб совутилган сувга аралаштириб, сочларингизни шу сувда чайиб оласиз. Ушбу муолажани ҳафтада бир марта қўллаш мумкин. 4та лимоннинг пўстлогини 1 литр сувга солинг ва паст оловда 15 дақиқа қайнатинг. Бу шарбатни ҳафтада бир марта бош терисидан тортиб, сочларнинг учига қадар суртинг. Бу соч учун жуда фойдали.

Интернетдан олинди.

Shifokorlar homilali, yosh bolali ayollarga fruktozasi ko'p oziqlar yeyishni tavsiya etishadi. Chunki, fruktoza holdan toygan tanaga kuch bag'ishlaydi, sutni ko'paytiradi. Bu vaqtda onaning kaliyga extiyoji keskin ortadi. Xurmoda kaliy ko'p, kaliy ayol tanasida suv muvozanatini saqlab turadi. Kaliy miyaga kislorod yetkazishga yordamlashadi. Kaliy buyraklarni chiqitlar va zaharli moddalardan tozalashda, qonbosimini me'yorida saqlab turishda juda foydalidir.

Xurmo yeyish kamqonlikning oldini oladi. Suyaklar sog'lom shakllanishida xurmodagi kalsiy va fosfat katta foyda beradi. Muntazam xurmo yeb turish suyaklar zaiflashuvi, mo'rtlashuvidan himoya qiladi.

Asabiylik va ruhiy zo'riqish (stress) hollarida xurmo samarali ta'sir qilishi isbotlangan. Chunki, xurmoda "B6" darmondorisi ko'p.

M. Xo'janazarova
Agronomiya fakulteti 4 -43- guruh talabasi

ЧЎНТАҚДАГИ ҲИҚМАТЛАР

Абу Али ибн Сино демишки...

Хулқнинг мувозанатда бўлиши, бадан саломатлигини сақлайди.

Курук гапнинг ўзи ҳеч қачон лўнда далил бўлолмайди.

Агар сирингни сақласанг, у сенинг асирингдир, агар ошкор бўлса, сен сирингнинг асри бўлиб қоласан.

Ҳар бир ишда эҳтиёткорликни қўлдан чиқарган ва билиб-билмай пала-партиш бир ишни бошлаган кишининг пушаймон қилиши турган гап.

Бир киши сен билан бўлган муносабатда хато қилса-ю, сенга узр баён этса, узрини қабул қилишни кечиктирма.

Кундалик ризқ учун кўп қайғураверма. Шу билан бирга, мол орттираман деб ўзингни кўп қийнайверма, чунки ҳар ким ўз насибасидан ортик битта ҳам дон ея олмайди.

Мол-дунёнинг сени алдамасин. Асраган мол-дунёнинг бошқаларники бўлади, уларни сарф эта олсанг, ўша сеники бўлади.

Бахт учун белгиланган вақт бор – сен у вақтдан олдин бахтга эришолмайсан.

Dam olish sahifasi

КЕЛИН"ОЙИ"

(ХИКОЯ)

Сукут сақлар бир дарахт салобат тўкиб.

Бир сўз демас... Ҳеч қачон.

Ақлли кўринар, балки шунинг-чун...
РАУФ ПАРФИ

1

Ёзнинг кечки илик шамоллари тунги уйқуни қарши олишдан аввал, суҳбат қураётган ака-уканинг овозларини қаерларгадир олиб кетар еди.

- Ака - деди Абдужалил. - Катта бўлиб уйланганингиздан кейин, келинойимни ойна десам индамайсизми?

- Нега индарканман. - деди Абдукамол комил ишоч билан. - Ахир, ўзинг кўриб турибсанку, иккимиз ҳам ота-она меҳрига зор бўлиб ўсапмиз.

- Ака, кейин мен-чи, келинойимга уйлари сепиришвораман, идишларни ювишвораман...

- Бўпти, энди ухлаймиз - деб кўрпани томоғига тортди. - Яхши ётиб тур.

- Сиз ҳам, ака...!

Майин шаббода сўрида ухлаётган ака-уканинг ширин хаёлларини, ўзи билан узокларга олиб кетди. Енди у хаёллар узокларда, абадул-абад тутқунликда яшайди.

2

- Ойи, - деди Ойпопук Зулфияга қараб. - Амаким уришдилар...

- Нима қилувдинг, кизим? - деди Зулфия сочқика кўлини артиб.

- Телефонларини тоқчага қўяман деб, ерга тушуриб юбордим, шунга...

- Майли, Ойпопук йиғлама, - деб ёнига чўккалади-да, юзидаги ёшни артиб қўйди.

- Ойи, дадам келсалар айтиб бераман.

- Йўқ! Айтмайсан. Амакинга худойим инсоф бериб қолар...

Зулфия шу гапларни айтиб бўлиши билан ўзининг ҳам кўзларидан ёш тўкилди. У кўз ёшларини қизидан яшириш мақсадида Ойпопукни кучоқлаб олди. Зулфия қизини кучоқлаб олиб тўкаётган ёши учун ичидан зил кетди. У шу тонда онасини эслади. Сочлари оқарган, маюс жилмайиб тўйга розилик бераётган дамлари қуюндек ёпирилиб келиб, хаёлини банд етди.

Қоронғу хонада Зулфия онаси билан сукут сақлаб ўтиришипти. Зулфия онасига тикилиб ўтирар,

юрагини ўртага чўккан оғир сукунат тимдалар еди.

- Қизим - деди онаси ўртадаги сукунатни бузиб. - Яхшилаб ўйлаб кўрдингми, ўша йигит сени бахтли қила оладими? Биласан, сендан бошқа зурриёдим йўқ. Отанг вафот етгандан сўнг турмушга чикмадим. Ўғай отанинг қизи деб таъна қилишларидан кўрдим. Қизим сўнгги бор ўйлаб кўр, кейин кеч бўлади. У сени бахтли қила оладими, йўқми?

- Бахтли қила олади ойна, мана кўрасиз.

- Майли, бу сафар ҳам кўндирдинг, аммо шуни билиб қўйгин, турмушдан нолиб ёнимга келмайсан. Ўзинг танладинг бу ёғига у оиланинг бахтига ҳам, дардига ҳам шерик бўлиб яшайсан. Уқдингми?

- Раҳмат, ойна, мана кўрасиз бахтли бўламан!

- Ўзингдан кўпайиб тинчиб кетсанг бўлгани, кизим...

Зулфия онасининг шу сўзларини эслаб, ҳаммасига чидашга мажбур эканини яна бир бор англади. Қайин уқасининг ҳар қандай оғир гапларига, ичиб келганда сўкишларига, овсинининг ишқмасликларига чидашга бир куч ёрдам берарди. Бу, эри Абдукамол билан ўзининг ўртасидаги кучли муҳаббат эди.

Газетамизнинг олдинги сонидан хаваскор ижодкор Рустам Қўчқоровнинг хикояларидан сиз азиз газетхонларни баҳраманд этган эдик. Ушбу байрамонда сонда ҳам яна бир хаётий, ўқувчини ўйлашга ундайдиган хикоясини эътиборингизга ҳавола этмоқдамиз.

- Ойи, бугун ўқитувчилар байрамида чиқиб шеър ўқидим. - деди Ойпопук йиғлашдан тўхтаб.

Зулфия хаёллари уммонига ғарқ бўлган экан, жимжимадор овозидан ўзига келди.

- Вой шунақами? - деди ясама жилмайиб. - Ўқитувчингга гулларни бердингми?

- Бердим. Раҳмат! - дедилар. Ойна, шеъримни ўқиб берайми?

- Майли, кизим...

Ойпопук кўзларини юмиб шеърининг жумласини эслади. Сўнг чуқур нафас олиб шеърини бошлади.

Кўзимдаги ёшлар,

Тўкилди сиз учун.

Қалбимдаги шеърлар,

Ўқилди сиз учун...

- Зўр! Баракалла, кизим. Кимни шеъри бу?

- Ўзим ёздим ойна. - деди Ойпопук киприкларини пирпиратиб.

- Вой, ўзимнинг шоира кизимдан ўргилай. - деб икки юзидан ўпиб қўйди.

Зулфия кизига термулиб қувончини сиғдирилмаётган бир пайтда, ошхона эшигини кимдир ўзига қаттиқ тортиб очди. Эшик ойналари зириллаб кетди. Зулфия эшик томонга кўзларини қадади. Қаради-ю, юраги увишиб кетди. Эшик олдида Абдужалил қошларини уйиб турарди. Зулфия эринибгина ўрнидан турди.

- Тилла тақинчок қани? - деди жаҳл билан Абдужалил.

- Қанақа тақинчок...? - деди Зулфия зўрга бўғилиб.

- Ўзингни гўлликка солма, овсинингни бўйнидаги тақинчокни айтапман.

- Тухмат қилманг, Абдужалил.

- Вей, бугун уйда кечгача сен бўлдинг, сендан бошқа одам бўлмади, ёки ўғри тушдимми? Агарда, ўғри тушганида ҳаммасини олиб кетган бўларди. Фақат биттаси йўқ. Қайтарасанми?

Зулфия ҳамон довдираб турар, қандай тилларлар ҳақида гап кетаётганини англолмас еди.

- Абдужалил, тиллани мен олганим йўқ, ишонинг. - деди алам билан.

- Менга қара, - деб Зулфиянинг қаршисига бориб турди. - Сен олманган бўлсанг кизинг олган бўладими?

Абдужалилнинг шу сўзлари Зулфиянинг юрак - бағрини ўртаб юборди.

- Қизимга тил теккизманг, менинг кизим ўғри эмас.

- Ўчир овозингни... - Абдужалил ўзини тутиб туролмай Зулфиянинг ўнг юзига тарсаки уриб юборди.

Зулфия юзини чангаллаганча ортга тисарилди. Ойпопук жон аччиғида амакисининг қўлига осилди.

- Амаки, жон амаки, урманг ойнани илтмос... - деди кўзларидан ёш тўкиб.

- Йўқол-э.- деб Ойпопукни итариб юборди.

Ойпопук ўзини тутолмай боши билан ерга йиқилди-ю

- Нега кизимни урасиз, нима ҳақкингиз бор. - Зулфия ерга чўккалаб олиб қизини бағрига босди.

- Эртага шу вақтда тилларларни топиб қўймасанг бундан баттар бўлади.

- Ахир, мен олганим йўқ-ку...

- Гап шу! - деб эшик томон йўналди.

Абдужалил эшикдан чиқиб кетаётганида кулоқларига Зулфиянинг қалбидан отилиб чиқаётган сўзлари чалинди.

- Қизим, пешонанг қонку, мени деб шу аҳволга тушдинг-а, кизим. Амакингни кечирмайман, сени ургани учун ҳам кечирмайман...

3

Абдужалил ётоқхонасидаги тўшақда хотини билан йўқолган тилларларни суҳбатини қуриб ётарди.

- Келинойингиз олган, аниқ биламан бугун кечгача уйда ундан бошқа одам бўлмади.

- Нима қилай ахир, олганим йўқ - дедику!

- Раҳмингиз келяптими? Нега уч миллионлик тиллага эмас, келинойингизга ачинапсиз?

Абдужалил ўйланиб қолди. Битта тиллани деб келинойисини билан қизини урганини ўйлаб, хато қилганини билди. "Ойпопукни бекор урдим. Келинойимни ҳам бекорга тарсақиладим. Менда ҳам виждон қолмабди ўзи. Ўзимнинг қизимни кимдир уриб кўрсин-чи. Боя келинойимни нима деди, - кизим, юзинг қон дедими? Ҳозир аҳволи яхшимикин... Урганимни-ку акамга айтмаслиги аниқ. Фақат, улар бегуноҳ бўлиб чиқиса, юзларига қандоқ қарашимни ўйлашим керак. Виждон азобидан адоий тамом бўламан-ку. Ҳаммасига Назира айбдор. Биринчидан, тилларларни яхшироқ жойга беркитиб қўймаган. Иккинчидан, ишдаги ташвишимга, уйдаги ташвишни қўшиб жаҳлимни кучайтириб юборди. Мен ҳам аҳмоқман. Шайтонга бўйинимни эғиб бериб ўтирибман. Мабодо, улар бегуноҳ бўлишса бу уйда яшашимга ҳожат қолмайди. Ким ўғирлаган бўлиши мумкин...?"

(хикоянинг давоми 7-саҳифада)

Lesson 6

may or might “мумкин” модал феъли

“may” модал феъли бошқа модал феъллар каби шахс ва сонда бир хил тусланишга эга.

I/ we/ you/ they/ he/ she/it	may (not) might (not)	be, go, play, come
------------------------------	--------------------------	--------------------

may/ might = it is possible that something will happen.

You can use **may or might**.

-I **may** go to the cinema this evening. or I **might** go to the cinema.(perhaps I will go)

-When is Dono going to phone you? I don't know. She **may** phone this afternoon.

-Take an umbrella with you. It **might** rain.

-Do you think Jack will come to the party? I am not sure. He **may**.

-Are you going out tonight? I **might**. (= I might go out).

Режалаштирилган ва қилиниши мумкин бўлган фарқли томонларини ўрганамиз.

-I am playing tennis tomorrow. (sure)

-I may playing tennis tomorrow. (possible)

-Dono is going to France next week. (sure)

-Dono might go to France next week. (possible)

Инкор шакли **may not or might not**:

-I might not go to university tomorrow. (=perhaps I will not go)

-Dono may not come to the party. (=perhaps she will not come)

Машқлар

1. Гапларни тўлдириш. Нукталар ўрнига may/might қўйиб ганларни қўчириш.

1. Ieat breakfast tomorrow morning. 2. I be in class next Monday. 3. Wehave a grammar test in class tomorrow. 4. I..... get a letter from a friend of mine tomorrow. 5. I.... watch TV for a little while after dinner tonight. 6. It be cloudy tomorrow. 7. Ichoose a career in music after I finish school. 8. Cities..... become more and more crowded. 9. I don't know. I go swimming. 10. It is cold and cloudy today. It be cold and cloudy tomorrow.

2. Саволларга жавоб бериш.

1. Where are you going for your holidays next year? 2. Where are you going tonight? 3. When will you see Dono again? 4. What are you going to buy when you go shopping? 5. What are you doing at the weekend? 6. When are you going to phone Dono? 7. What are you going to have for dinner tonight?

Г. Тилова, С. Отамурадова
ТошДАУ инглиз тили кафедраси ўқитувчилари
(Давоми бор)

КЕЛИН“ОЙИ”

- Гапирсангизчи мундоқ... - Абдужалилга хотинининг сўзлари малол келди.

- Ўчир овозингни. - деди зарда билан. - Ухла ундан кўра.

4

Зулфия сопол лаганга ош сузиб, илдам кадамлар билан ҳовли ўртасидаги сўри олдида борди. У сўрига чиқиб хонтахта ўртасига лаганни қўйди. Бир пасда ҳамма ёқни ош иси тутиб кетди. Абдужалил ошдан бир қошиқ олиб, овқат ейишни бошлаб берди. Дастурхон олдида иштаха билан овқатланаётганларнинг хаёлини, дарвозанинг қўнғироғи бўлди.

- Ўзим очаман. - деб ўрнидан кўзгалди Зулфия. Абдужалил пиёладаги чойни симираётганида кизининг ўқитувчиси Шарофат опа сўри олдида келиб тўхтади. Болалар ўқитувчига салом беришди-да ўрнидан кўзгалиб ошхона томон югуриб кетишди.

- Келинг, опа келинг, чиқинг ўтириш. - Яхшимисизлар. - деб сўридаги кўрпачага ўтириди-ю, нима дейишни ўйлаб қолди. - Сизда гапим бор еди. - Мархамат, гапираверинг. - Кеча ўқитувчилар куни эди. Биласиз, ўқитувчилар шу куни совға олишга қизиқишди. Аммо, менда бундай одат йўқ. Лекин, кеча ўқувчиларим менга ҳам гуллар совға қилишди. Ҳамма ўқувчиларим чиқиб кетгандан сўнг кизингиз ёнимга келди. - Устоз! - деди киприкларини пирпиратиб - Мана бу сизга. - деб папкасидан тилла занжир олиб менга узатди.

- Сизга совға. Гулга ойимда пул қолмабди. Хўп, хайр устоз. - деб югуриб кетди.

Занжирни узоқ кўздан кечирдим. Балки, оддий занжир бўлса керак, деб ўйладим. Қарасам, ҳақиқатдан ҳам тилла экан. - деб халатининг чўнтагидан тилла занжирни олиб хонтахта устига қўйди.

- Фақат, қизингизни урушманг. Етти ёшли бола тилла нималигини ҳали билмайди. Майли, яхши қолинглар, мен кетдим.

Ҳақиқат буқулиб келган, аммо ҳеч қачон синмаган. Ҳақиқат юзага чиққанидан Абдужалил ва хотини қилмишларини эслаб жим ўтиришарди. Зулфия орага чўққан сукунатга дош беролмай йиғлаб юборди. Назира йиғига тоқат қилолмай ўрнидан туриб ётоқхонаси томон юриб кетди. Зулфия ҳам кўзларидаги ёшни артиб ўрнидан кўзгалди. У оёқ кийимини қияётганда қулоқларига ажиб бир сўз эшитилди.

- Келиноий тўхташ...

Зулфия бу ажиб сўзни қачонлардир эшитгани ва яна эшитиш иштиёқида эди.

- Кечиринг мени...Ўзлимни йўқотган эканман...

Бу сўзларни Абдужалил юракдан айтди. Лекин, келиноийси ишонармикан билмасди.

- Сизни “Ойи” десам бўладими? Ўз онасига қўл кўтарган ўғлингизни кечира оласизми?..

Зулфия ўгирилиб Абдужалилга қаради. Абдужалилнинг кўзидаги ёшларни кўриб унга ичидан ачинди.

- Кечирдим... - У бу сўзни айтди-ю, хўнграб йиғлаб юборди.

Келиноий билан қайин ука юракдан йиғлаётган пайтда, ён кўшнисининг уйдан эшитилган қўшиқ садолари иккисининг дардига мос тушди.

*Ҳар ишларга қодир,
Одамларнинг боласи.
Қалба ҳали бордир,
Одамларнинг носаси...*

Рустам Қўчқоров “Механизация”
факультети 2- босқич талабаси

E'LOMLAR

- Хўш, отахон, эшитиш мосламаси яхши ишляптими? – сўрабди шифокор хузурига кирган бемордан.

- Жуда зўр, - жавоб берибди чол. - Такиб кўйганингиздан буён хўрозни сўйиб едим, кўшнинг итини ўлдирдим, кампирга жавоб бердим, васиятномани қайтадан ёздим...

Журналист ёши улуг кишидан интервью оляпти:

-Айтинг-чи, узоқ умр кўришингизга нима ёрдам берган?

-Икки нарса: - бири-бутун умр соғлом турмуш тарзини кечирганим, иккинчиси, - "Титаник" кемасидан кеч колганим!

- Биласанми, дугонажон, ошхонанинг деразасига қарама - қарши уй деразасидан бир йигит нуқул қарагани-қараган. Ойнага парда тутиб олсаммикин, деб турибман...?

-Ўша йигит сени ҳеч кўрганми? Йўқ, дейсанми?...У холда, бир кўрин, шундай қилсанг, унинг ўзи деразасига парда тутиб олади.

Ишбилармон дўстига деди:

- Кеча кутубхонадан "Солиқдан қочишнинг юз усули" деб номланган китоб олувдим. Уйга келиб кўрсам, ярми йиртиб олинган экан.

- Ташвишланма, - тинчлантирди дўсти.
- Элликта усули ҳам сенга етади.

- Ўғлим, бир кеча-кундуз неча соатдан иборат?

- Йигирма беш соатдан.

- Йигирма беш соат? Бу нима деганинг?

- Ахир, кеча ўзингиз кунлар бир соатга узайди дедингиз-ку.

КЕЛИНГ БИР КУЛИШАЙЛИК

Ўқитувчи синфга кириб келгач, ўқувчиларга деди:
- Бугун мен сизларга иккита савол бераман. Ким биринчи саволга жавоб берса, иккинчи саволга жавоб бермайди.

Биринчи савол қийинрок:

- Одам бошида қанча соч толаси бор? Адҳам кўлини кўтарди.

- Мен биламан, - деди. -Бир миллион икки юз мингта.

- Офарин! - деди ўқитувчи. - Шундай, энди жавоб бер, сен буни қаердан биласан?

-Устоз, бу иккинчи савол. Сиз кимда - ким биринчи саволга жавоб берса, иккинчи саволга жавоб бермайди деган эдингиз-ку!

- Ўтакетган кашанда екансиз, - деди шифокор беморга. Маслаҳатим, бугундан бошла овқатдан сўнг фақат битта сигаре чекинг.

Бир ойдан сўнг бемор яна келди. Уни кўриб, шифокор хурсанд бўлди:

- Ана, айтанимни қилиб, анча тўлишиб қолибсиз.

- Ҳа, энди чекиш учун бир кунда ўн марта овқатланишга мажбур бўляпман-да, дўхтир.

Кўряпсизми, анави эркак аёлга машина эшигини очиб беряпти. Ё машина янги, ёки хотин...

Азизим, тўйгача мени фақат таксида олиб юрардингиз. Энди нега фақат метрода юряпмиз?

-Чунки, сен жуда гўзалсан. Буни таксида фақат хайдовчи кўради, метрода эса ҳамма!

.. Дунёдаги энг машҳур рассомлардан бири Пабло Пикассо бир кишининг портретини чизиб бўлгач, унга дебди:

- Мана, расмингиз ҳам тайёр бўлди. Энди сиз унга ўхшашга ҳаракат қилинг!

«AGRONOM»
MUASSIS:
Toshkent
Davlat
agrar
universiteti

Gazeta Toshkent viloyati
Matbuot va axborot
boshqarmasi tomonidan
19.10.2010 y.
№03-068 raqam
bilan ro'yxatga olingan

ISSN raqami 2181-7782

Muharrir:
XOLIDA KARIMOVA
Tahrir hay'ati:
A.A. ABDUVOSIQOV, F. ASHUROVA,
D. XOLIQOVA, SH. DURXODJAYEV,
M. QURBONOVA

E-mail: Agro.Tash.DAU@mail.ru
Tahririyat manzili: Toshkent vil.
Qibray t. Universitet ko'chasi, 2 uy

Bosishga
topshirilgan vaqt
25 Dekabr 2014 yil.

**«AGRONOM»
MUASSIS:
Toshkent
Davlat
agrar
universiteti**

